

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

's Heeren Loo locatie Groene Allee 28 te Ermelo

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Rapport 's Heeren Loo, locatie Groene Allee 28 Ermelo

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

- Dat door de inspectie gezien wordt dat jeugdigen en ouders waar mogelijk zelf de regie over hun leven en welbevinden hebben;
- Op het behandelplan dat vanuit de jeugdige wordt opgesteld waarin hun doelen centraal staan;
- Dat door de inspectie wordt gezien dat methodisch en ontwikkelingsgericht gewerkt wordt zodat er een actueel plan is met duidelijke doelen;
- Op onze medewerkers die onder hoge werkdruk in een dynamische omgeving werken. Dat zij zich onvoorwaardelijk inzetten en creatief denken om de ontwikkeling van de jongeren te stimuleren en alternatieven creëren om onvrijwillige zorg te voorkomen.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

- Wzd, specifiek de 'collectieve' maatregelen. Er komt meer aandacht om individueel per cliënt te kijken wat kan en nodig is en dit op juiste wijze te registreren. Waar mogelijk beëindigen we onvrijwillige zorg. Wrijving tussen opvoeden en Wzd mogen elkaar hierbij niet in de weg zitten en met voldoende oog op ontwikkeling, veiligheid, pedagogisch klimaat en vrijheid;
- Zichtbaar maken van leef- en werkafspraken;
- De organisatie zodanig inrichten dat dit leidt tot beter verantwoorde ondersteuning. Inzet op duaal leiderschap zodat het team voldoende gezien en ondersteund wordt, wat de kwaliteit van zorg ten goede komt.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

- De kwaliteit van zorg zal verbeteren bij het doorvoeren van de ontwikkelpunten. Dit zal leiden tot een grotere tevredenheid van jeugdigen en ouders.
- Jeugdigen (en ouders) worden nog beter bij de zorg betrokken als zaken, zoals leef- en werkafspraken, samen worden opgesteld en bijgesteld.
- Jeugdigen en hun verwanten merken nog meer dat we samen aan hun ontwikkeling werken en ook dat dit soms tot gezamenlijke uitdagingen kan leiden. We zullen elkaar hiervoor nog vaker opzoeken en nodig hebben.

Conclusie van de inspectie

De inspectie constateert op vijf van de onderzochte normen alleen of vooral positieve punten en op drie normen constateert de inspectie dat verbetering noodzakelijk is. De inspectie verwacht dat 's Heeren Loo met alle in dit rapport beschreven verbeterpunten aan de slag gaat en vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet binnen zes weken na ontvangst van het vastgestelde rapport aan de inspectie worden verzonden. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

1 Inleiding

In februari en maart 2024 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) onaangekondigd toezicht uit bij 's Heeren Loo, locatie Groene Allee 28 te Ermelo.

Aanleiding

De inspectie richt een deel van haar toezicht in 2023 en 2024 op hulp aan jeugdigen met complexe problematiek, die zonder behandeling een gevaar voor zichzelf op hun omgeving vormen. De inspectie kiest voor deze focus vanwege de [af- en ombouw van de JeugdzorgPlus](#). De inspectie wil weten of deze jeugdigen buiten de gesloten jeugdzorg tijdig passende hulp krijgen van voldoende kwaliteit. En, indien de hulp vrijwillig wordt geboden, of dit lukt zonder inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen. Daarom heeft de inspectie specifiek aandacht of de instelling maatregelen toepast die vrijheidsbeperkend zijn, welke maatregelen dit zijn en in welke situaties en om welke reden de instelling inzet hiervan nodig acht.

Doel van het toezicht is in de eerste plaats te bepalen of 's Heeren Loo op de locatie Groene Allee 28 verantwoorde hulp biedt. Hierover schrijft de inspectie in dit rapport. Daarnaast gebruikt de inspectie de bevindingen van dit toezicht als input voor de beantwoording van de vraag in hoeverre jeugdigen met complexe problematiek (die zonder behandeling een gevaar voor zichzelf of voor anderen vormen en die niet uit zichzelf open staan voor hulp) tijdig passende hulp krijgen.

De inspectie gebruikt de resultaten van dit toezicht – en toezicht bij andere aanbieders die hulp bieden aan jongeren met complexe problematiek - in een overstijgende rapportage over de af- en ombouw van de JeugdzorgPlus, die naar verwachting in juni 2024 zal verschijnen.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader; het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. De acht geselecteerde normen betreffen de normen waarvan de inspectie verwacht dat deze in de basis op orde zijn en mogelijk extra aandacht verdienen bij het bieden van passende hulp aan een complexe doelgroep.

Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-ijj-kader.

Beschrijving 's Heeren Loo, locatie Groene Allee 28

Stichting 's Heeren Loo Zorggroep (hierna: 's Heeren Loo) biedt landelijk jeugdhulp, speciaal onderwijs en zorg en ondersteuning aan volwassenen met een licht verstandelijke beperking (LVB). 's Heeren Loo wordt aangestuurd door een driekoppige raad van bestuur. De regionale aansturing ligt in handen van regiodirecteuren.

In het kader van het toezicht heeft de inspectie een bezoek gebracht aan de locatie Groene Allee 28 te Ermelo (hierna: de locatie). Deze locatie maakt deel uit van de regio Groot Emaus en staat als nevenstichting van Stichting 's Heeren Loo Zorggroep ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41190166 1413. De locatie betreft een woning in een groene bosrijke omgeving in Ermelo. Naast verblijfsvoorzieningen zijn op het terrein ook sportfaciliteiten en scholen aanwezig. Het terrein grenst aan locaties van een andere regio van 's Heeren Loo, regio Ermelo. Een belangrijk speerpunt binnen 's Heeren Loo is de integratie van de verschillende organisatieonderdelen voor betere samenwerking.

Als orthopedagogisch behandelcentrum biedt Groot Emaus behandeling binnen de residentiële setting voor jeugdigen tussen de 7 en 23 jaar met een LVB en ernstige gedragsproblemen. Er is altijd sprake van meervoudige problematiek. Sinds 1 juli 2022 biedt Groot Emaus geen JeugdzorgPlus meer. Naast de behandeling die op de open driemilieus behandelgroepen wordt geboden, wil Groot Emaus ook de doelgroep die voorheen met een machtiging gesloten werd behandeld, zonder machtiging kunnen behandelen. Middels de SPUK-regeling¹ kan Groot Emaus middelen inzetten om de gebouwen aan te passen naar een huiselijke setting in kleinschalige vorm. Er komen groepen met maximaal zes jeugdigen, die te verdelen zijn in twee groepen.

De bezochte locatie richt zich specifiek op hulp aan jeugdigen van 12 jaar en ouder. De dagelijkse aansturing is belegd in de driehoek van een manager zorg ad interim, een gedragswetenschapper en een coördinerend begeleider.

Op de bezochte locatie verblijven op het moment van toezicht acht jeugdigen tussen 14 en 17 jaar met een IQ boven 70 en problematiek rondom hechting en/of trauma. De locatie spreekt van een zeven plus één constructie, omdat een van de jeugdigen overdag in het naastgelegen gebouw verblijft en alleen in de nacht op de bezochte locatie verblijft. Alle jeugdigen verblijven op de locatie op basis van de Jeugdwet. Sinds 1 januari 2020 is deze locatie opgenomen in het locatieregister Wet zorg en dwang (Wzd).

Op de locatie werken een manager zorg ad interim en negen begeleiders, waarvan drie coördinerend begeleiders, vijf persoonlijk begeleiders en één begeleider in opleiding. Daarnaast zijn een beleidsmedewerker en leden van een Wzd-commissie onder andere voor deze locatie werkzaam. De betrokken gedragswetenschapper had op de dag van het toezicht haar laatste werkdag, een andere gedragswetenschapper startte de dag na het toezicht.

¹ [Uitgangspuntennotitie verdeling incidentele middelen open driemilieusvoorzieningen \(jeugdzorgnederland.nl\)](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdzorg/uitgangspuntennotitie-verdeling-incidentele-middelen-open-driemilieusvoorzieningen)

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Analyse

Tijdens het inspectieonderzoek in februari en maart 2024 heeft de inspectie acht normen uit het toetsingskader het JIJ-kader geselecteerd.

De inspectie constateerde alleen of vooral positieve punten op de volgende normen:

- Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners (norm 1.1).
- Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden (norm 1.2).
- Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht (norm 2.3).
- De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen (norm 3.4).

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- De hulp van jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving (norm 1.5).
- Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen (norm 2.1).
- De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp (norm 3.2).

's Heeren Loo heeft in haar reactie aangegeven aan de slag te gaan met de in het rapport beschreven verbeterpunten. De inzet in de nachten zal vanaf het najaar van 2024 anders ingericht worden; 's Heeren Loo heeft toegezegd dat er slaapdiensten op de groep aanwezig zullen zijn. Ook heeft 's Heeren Loo aandacht voor de afbouw van collectieve maatregelen en registratie van onvrijwillige zorg.

De inspectie erkent dat de scheidslijn tussen opvoeden en de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen complex is, zeker bij een doelgroep zoals op de locatie verblijft. De inspectie hoorde tijdens het toezicht dat hier binnen Groot Emaus geen eenduidige visie over is. Enerzijds voelen medewerkers zich beperkt door de Wzd, anderzijds zijn Wzd-functionarissen kritisch op de huidige inzet van de vrijheidsbeperkende maatregelen. De inspectie benadrukt dat onvrijwillige zorg alleen ingezet kan worden als dit per jeugdige op maat wordt afgewogen binnen een wettelijk kader.

De inspectie erkent dat het werken en specifieke begeleiding en behandeling voor deze jeugdigen complex is. De inspectie ziet dat de professionals zich inzetten om hier aandacht voor te hebben. Tegelijkertijd vindt de inspectie ook dat begeleiders meer aandacht mogen hebben om extra uitleg richting de jeugdige en diens verwanten te geven zodat deze beslissingen kunnen begrijpen en in het juiste perspectief kunnen plaatsen. De inspectie vindt het positief dat 's Heeren Loo aangeeft dit punt op te pakken en dat de jeugdigen en verwanten hier verschil in zullen merken.

De inspectie vindt het belangrijk om te volgen of 's Heeren Loo alle verbeterpunten naar aanleiding van het toezicht, vertaalt in concrete verbetermaatregelen.

Vervolg

De inspectie verwacht dat 's Heeren Loo alle in dit rapport beschreven verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet binnen zes weken na ontvangst van het vastgestelde rapport aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Beeld

Eigen regie

Respect

**Sociaal
netwerk**

**Gezonde
ontwikkeling**

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

De inspectie hoort in verschillende gesprekken met begeleiders dat een aanmelding van een jeugdige binnenkomt bij de afdeling Klantcontact van 's Heeren Loo. Deze afdeling bepaalt op basis van de informatie van de aanmelder welke locatie van 's Heeren Loo passend is en plaats heeft. Een verwijzer vertelt dat hij het beeld en rapportages van eerdere verblijfsplekken heeft meegestuurd bij de aanmelding.

Een verklarende analyse voorafgaand aan de hulp ontvangt de locatie niet, hoort de inspectie van de begeleiders en verwijzers.

Begeleiders vertellen dat de gedragswetenschapper het beeld dat doorgegeven is door de verwijzers verrijkt. Daarna volgt een intakegesprek op de groep met de jeugdige en ouders of wettelijk vertegenwoordiger erbij voor verdere informatie-uitvraag en afstemming over bijvoorbeeld afspraken op de groep.

Een medewerker vertelt dat de informatie die er vanuit Klantcontact komt voldoende is, maar de informatie-uitwisseling richting de verwijzer beter kan. Hierbij benoemt de begeleider een voorbeeld dat essentiële afspraken pas bekend worden bij de jeugdige en diens ouders tijdens het intakegesprek. Een verwijzer vertelt dat er een volledig beeld is uitgevraagd tijdens de kennismaking, alle factoren die mee hebben gespeeld bij de problematiek van de jeugdige zijn in beeld gekomen. Voor een van de jeugdigen vertellen de ouder en verwijzer dat er geen gedeeld beeld is over de jeugdige en de informatie in het dossier van deze jeugdige niet klopt.

In de twee bekeken dossiers leest de inspectie dat de begeleiders een gedeeld en actueel beeld hebben van de context van de jeugdige en problematiek. De problematiek op meerdere domeinen is in kaart gebracht. Van twee jeugdigen hoort de inspectie dat de begeleiders hen goed kennen. Twee ouders melden dat vooral de persoonlijk begeleiders de jeugdigen goed kennen, maar niet alle begeleiders. Een ouder noemt een voorbeeld dat toen de persoonlijk begeleider er niet was, de vervangende begeleider tijdens een contactmoment zelf aangaf de jeugdige nog niet veel gesproken te hebben.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat voor alle jeugdigen de wensen, behoeften van jeugdigen en ouders bekend zijn bij alle hulpverleners en deze in het dossier zijn vastgelegd.

Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden.

Begeleiders vertellen dat er in beginsel cliëntgericht gewerkt wordt en jeugdigen hun doelen zelf bepalen. Leerdoelen worden in samenspraak met de jeugdigen en gezagdragers opgesteld. Een begeleider vertelt dat het plan aangevuld wordt met wat ze observeren. De regie ligt bij de jeugdige en de jeugdige tekent voor het plan.

In de dossiers ziet de inspectie dat de plannen en doelen zichtbaar besproken zijn met de jeugdigen en dat de jeugdigen binnen hun mogelijkheden betrokken zijn bij het bepalen van de doelen. Via het cliëntervaringsinstrument 'Dit vind ik ervan' worden de wensen en behoeften van de jeugdige in beeld gebracht. Een begeleider vertelt dat jeugdigen zelfstandig invulling mogen geven aan hun eigen dagschema. Als de jeugdigen er niet uit komen, sluit een begeleider aan en helpt waar nodig.

Een verwijzer geeft aan dat hij zelf niet veel betrokken is bij de zorg van de jeugdige, maar de ouder van deze jeugdige wel. Deze verwijzer vertelt dat juist de ouder goed in staat is regie te voeren en in het vrijwillig kader van deze hulpverlening het ook passend is dat de ouder meer betrokken wordt dan de verwijzer. Ook vertelt hij dat het opvallend was dat de jeugdige gedurende de gehele intake aanwezig was, waardoor sommige zaken tijdens de kennismaking niet volledig in beeld zijn gekomen.

Begeleiders en de regiodirecteur vertellen dat Groot Emaus soms jeugdigen aanneemt die andere instellingen niet willen toelaten, vanwege de complexe problematiek van de jeugdigen. Van ouders en verwijzers hoort de inspectie dit terug, maar hoort ook dat de locatie voor de meeste jeugdigen uiteindelijk het meest passend bij de problematiek van de jeugdigen is.

Begeleiders vertellen dat ouders betrokken worden bij de afstemming van de hulp en ze minimaal eens per twee weken ouders spreken via telefoon of e-mail. Een begeleider vertelt dat het wel afhankelijk is van de mogelijkheden van de ouders in hoeverre ouders regie kunnen hebben over de hulp. Ook is de afstemming soms lastig als het gezag niet bij de (pleeg)ouder ligt. Van twee ouders hoort de inspectie dat ze goed worden betrokken bij de dagelijkse begeleiding en voldoende terugkoppeling krijgen.

Van een van de jeugdigen hoort de inspectie dat deze jeugdige goed betrokken is bij het afstemmen van de hulp. Twee jeugdigen vertellen in gesprek met de inspectie dat er vooral over hen wordt gesproken en een van deze jeugdigen meldt dat hij bijna niks mag beslissen.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat de professionals aandacht hebben voor het praten *met* de jeugdige in plaats van *over* hen en uitlegt wanneer dit mogelijk niet kan².

Norm 1.5		Oordeel
	De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.	

Leefklimaat

Tijdens de rondleiding ziet de inspectie dat de woning schoon en overzichtelijk is. De slaapkamers van de jeugdigen zijn gekoppeld aan twee gangen. In de ene gang verblijven vier jongen en een meisje, in de andere gang verblijven drie meisjes en is er nog een lege kamer. De deur tussen de gangen zit op slot, zodat jeugdigen door de woonkamer naar de andere gang moeten. De inspectie ziet dat alle slaapkamerdeuren een deurverklikker hebben en in de gangen hangen camera's. Er is een tweede woonkamer, voor privacy als familie of vrienden komen. Er is een grote omsloten tuin met een grasveld en een voetbaldoel en een tafeltennistafel.

De inspectie ziet geen zichtbare huisregels op de groep. Van de begeleiders hoort de inspectie dat jeugdigen een welkomstboekje met regels krijgen en er algemene regels zijn over roken en telefoongebruik. Een jeugdige vertelt aan de inspectie dat hij niks mag in vergelijking met andere jeugdigen van zijn leeftijd. De jeugdige geeft als voorbeeld dat het weken duurt om afspraken op te bouwen en als je iets kleins verkeerd doet, de afspraak meteen weer kwijt bent.

Begeleiders vertellen dat de jeugdigen zelf hun kamer mogen inrichten zodra ze er komen wonen, om zich thuis te voelen. Van meerdere jeugdigen hoort de inspectie dat ze spulletjes van thuis mochten meenemen. Tijdens een rondleiding ziet de inspectie verschillen in inrichting van de kamers van de jeugdige. Een van de jeugdigen heeft allemaal zelfgemaakte tekeningen in de kamer opgehangen, en posters van een favoriete popgroep. Alle jeugdigen hebben een eigen kamer, er is een sleutel nodig om de deur te openen. Alle jeugdigen hebben hun eigen kamersleutel.

Van een van de jeugdigen hoort de inspectie dat deze een eigen badkamer heeft in de slaapkamer. Deze jeugdige vertelt dat er niks aan de locatie veranderd hoeft te worden. Een andere jeugdige vertelt dat deze tevreden is met deze locatie.

² Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming

Vanuit de regiodirecteur hoort de inspectie dat er dit jaar gewerkt wordt aan een integraal dagprogramma, waarin nauw samengewerkt wordt met school. Op dit moment hebben alle jeugdigen een passende dagbesteding, de meesten gaan naar school, hoort de inspectie in gesprekken met begeleiders, jeugdigen en ouders. Ook in de dossiers leest de inspectie dat het onderwijs passend is bij de ontwikkeling van de jeugdigen. Een enkele jeugdige heeft een bijbaantje. De inspectie hoort van enkele jeugdigen dat ze hun hobby's kunnen uitvoeren op de groep en zichzelf kunnen zijn. Voor een van de jeugdigen hoort de inspectie dat ze bij een koor zit buiten Groot Emaus.

Van begeleiders en de regiodirecteur hoort de inspectie dat er geen nachtdienst op de groep aanwezig is. Medewerkers vertellen dat dit wegbezuinigd is. De regiodirecteur vertelt dat er zowel vanuit inhoud als bedrijfsvoering gekozen is voor een centrale nachtzorg. Medewerkers en de regiodirecteur vertellen ook dat ze de jeugdigen liever niet alleen op de groep achterlaten. Afhankelijk van het moment in de nacht, zijn er vier tot zeven nachtmedewerkers voor heel Groot Emaus op een centrale plek op Groot Emaus aan het werk. Als jeugdigen in de nacht hun kamer uit willen voor bijvoorbeeld toiletbezoek, moeten ze dit melden door de intercom. Op deze manier kan de nachtdienst in de gaten houden dat ze elkaar niet tegenkomen in de gang. De nachtdienst gebruikt voor controle ook de camera's die op de locatie hangen. Begeleiders vertellen dat de camera's niet opnemen, maar beelden hiervan live te volgen zijn.

Gedwongen zorg en vrijheidsbeperkende maatregelen

Van verschillende begeleiders hoort de inspectie dat de locatie gebruik maakt van vrijheidsbeperkende maatregelen als deurverklikkers, camera's, uitluistersystemen en een intercomsysteem. Daarnaast vertellen een jeugdige en een begeleider dat er elke dag vaste kamermomenten zijn. Dit zijn generieke maatregelen waarvan de inspectie geen individuele afwegingen terugziet in de dossiers.

Alle jeugdigen hebben een mobiele telefoon. Van begeleiders hoort de inspectie dat geen enkele jeugdige de telefoon altijd in eigen beheer heeft, maar dat per jeugdige afgewogen wordt hoeveel ze hun telefoon mogen gebruiken. Voor een van de jeugdige is dit twee keer 30 minuten, maar wordt het mogelijk bij de volgende evaluatie twee keer 45 minuten, vertellen de jeugdige en de ouder.

In de twee bekeken dossiers leest de inspectie dat een ter zake kundige arts heeft vastgesteld dat de zorgbehoefte voortvloeit uit de verstandelijke beperking en de Wzd daarom van toepassing is. De inspectie ziet in de dossiers dat voor de ingezette vrijheidsbeperkende maatregelen niet het stappenplan, zoals bedoeld in de Wzd, is gevolgd. De Wzd-functionarissen en begeleiders vertellen dat er geen stappenplannen worden gemaakt volgens de Wzd, maar dat maatregelen worden ingezet als noodmaatregel. De inspectie leest twee geregistreerde noodmaatregelen in de dossiers. In het Wzd-overzicht van de locatie leest de inspectie dat alle ingezette maatregelen als incident zijn geregistreerd. De toegepaste maatregelen zijn fysieke fixaties, beperken van bewegingsvrijheid binnen de locatie, niet zelfstandig de locatie mogen verlaten en onderzoek van de verblijfsruimte op gevaarlijke voorwerpen.

De inspectie hoort in gesprekken met begeleiders en de Wzd-functionarissen over het proces van de Wzd-maatregelen dat begeleiders een maatregel in de Wzd-module van het dossier registreren. Binnen 48 uur na de maatregel is er contact met de gedragswetenschapper en wordt de maatregel beoordeeld door de behandelverantwoordelijke op subsidiariteit, proportionaliteit en doelmatigheid. De Wzd-functionarissen vertellen dat deze elke maatregel achteraf beoordelen en er feedback op geven. De inspectie hoort in gesprek met de Wzd-functionarissen dat er op subsidiariteit nog winst te behalen is op de locatie.

Via de regiodirecteur hoort de inspectie dat de vertrouwenspersoon kritisch is op het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen. In gesprekken met de Wzd-functionarissen en de regiodirecteur hoort de inspectie dat er een opdracht is vanuit het bestuur het aantal ingezette maatregelen op Groot Emaus te verminderen. De inspectie hoort van begeleiders en de Wzd-functionarissen een positief voorbeeld over afbouwen van de afzonderingsruimte voor een van de jeugdigen. Deze jeugdige kan nu in een aparte woonkamer dansen en daarmee wordt voorkomen dat de jeugdige in het gedrag escaleert.

De inspectie hoort in gesprekken met de begeleiders dat ze een spanningsveld voelen tussen opvoeden en vrijheidsbeperking. Ook hoort de inspectie in gesprekken met de regiodirecteur, Wzd-functionarissen en begeleiders dat veel maatregelen die volgens de Jeugdwet gelden als vrijheidsbeperkende maatregelen, door begeleiders gezien worden als pedagogische maatregelen. De Wzd-functionarissen vertellen dat de begeleiders daarmee teveel begrenzen. De begeleiders vertellen zich juist geremd te voelen door de Wzd. Begeleiders vertellen aan de inspectie dat ze dilemma's ervaren over de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen. De inspectie hoort een voorbeeld dat de begeleider de deur op slot wil hebben in verband met weglopen, maar dat dit van de gedragswetenschapper niet mocht omdat het een vrijheidsbeperkende maatregel is.

Verbeterpunten

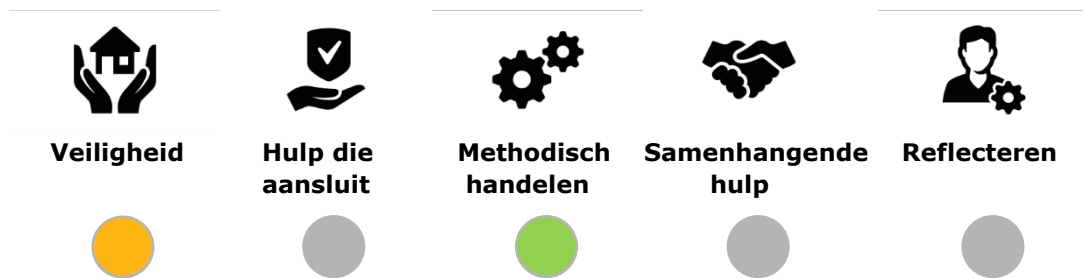
- De inspectie verwacht dat er ook in de nacht voldoende begeleiding nabij is.
- De inspectie verwacht dat huisregels bijdragen aan een prettig leefklimaat voor jeugdigen. Hiervoor is het belangrijk dat deze in overleg met en begrijpelijk voor de jeugdigen worden opgesteld.
- De inspectie verwacht dat er voor de jeugdigen waar de Wzd van toepassing is en gedwongen zorg wordt ingezet, er conform het stappenplan wordt gewerkt en dit navolgbaar wordt vastgelegd in de dossiers.
- De inspectie verwacht dat begeleiders voldoende bekend zijn met de wettelijke kaders voor de inzet van gedwongen zorg. Voor jeugdigen waarbij een verstandelijke beperking is vastgesteld waaruit de zorgbehoefte voortvloeit is de Wzd van toepassing. Voor jeugdigen waarbij dit niet is vastgesteld (en zij niet onder een andere wettelijke grondslag voor gedwongen zorg vallen) is de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen op basis van hoofdstuk 6 van de Jeugdwet niet toegestaan. Er moet sprake zijn van een wettelijke grondslag³ om vrijheidsbeperkende maatregelen en/of verplichte/gedwongen zorg toe te passen. Wel kan het nodig zijn om in het geval van een acute noodsituatie direct gevaar af te wenden met een vrijheidsbeperkende maatregel.
- De inzet van maatregelen zoals deurverklikkers, een uitluistersysteem, camera's, vaste kamermomenten en beperking van het telefoongebruik dienen op maat te worden opgesteld en kunnen niet standaard voor alle jeugdigen gelden en/of onderdeel zijn van groepsregels. Ook hierbij geldt dat de inzet van dergelijke maatregelen moet voldoen aan een wettelijke grondslag en de daarbij horende eisen.
- De inspectie verwacht dat maatregelen waar geen wettelijke grondslag voor is, per direct worden afgebouwd.

³ Voor jeugdigen met een psychiatrische aandoening is de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz) van toepassing, voor jeugdigen met een verstandelijke beperking is dit de Wet zorg en dwang (Wzd).

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1		Oordeel
	Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.	

Van begeleiders hoort de inspectie dat er bij start een risico-taxatie wordt opgesteld. Risico's worden op meerdere fronten in beeld gebracht. In dossiers leest de inspectie risico-taxaties die, indien nodig, multidisciplinair zijn afgestemd. Als voorbeeld hoort de inspectie van een ouder dat een seksuoloog is betrokken vanwege seksuele risico's bij een jeugdige.

De veiligheidsrisico's en afwegingen worden navolgbaar vastgelegd in het dossier.

Naar aanleiding van de risico's worden signaleringsplannen opgesteld. De inspectie ziet signaleringsplannen in de bekeken dossiers. Van begeleiders hoort de inspectie dat de signaleringsplannen samen met de jeugdigen worden gemaakt, om zo het meeste effect te bereiken. Begeleiders vertellen dat de signaleringsplannen gericht zijn op zowel de begeleiding als de jeugdigen en het stoplicht is omgekeerd waardoor groen bovenaan staat.

Een ouder en een verwijzer vertellen dat de professionele afstemming rondom fysieke risico's door zelfbeschadiging bij een van de jeugdigen niet goed gaat. De inspectie hoort dat er schadelijke gevolgen voor de jeugdige zijn door de gebrekkige samenwerking over de medische risico's tussen bijvoorbeeld de gedragswetenschapper en de psychiater. Ook hoort de inspectie van de ouder dat de speciale ruimte voor deze jeugdige niet veilig genoeg is ingericht om schade te voorkomen.

Van een andere ouder hoort de inspectie dat er na een incident betreffende seksualiteit tussen twee jeugdigen te weinig aandacht is geweest aan de nazorg aan een van de jeugdigen, omdat de andere jeugdige ook nog op de groep verbleef.

Begeleiders vertellen te hebben geleerd om de-escalerend te werken om risicovolle situaties te voorkomen. Indien nodig, halen ze een jeugdige uit een risicovolle situatie door de methode 'Samen Houvast' toe te passen. De inspectie leest op de website van 's Heeren Loo dat 'Samen Houvast' binnen 's Heeren Loo is ontwikkeld, waarbij geleerd wordt hoe je kunt reageren om in spannende situaties in verbinding te blijven met cliënten.

Uit de gesprekken met twee jeugdigen hoort de inspectie dat deze jeugdigen zich meestal veilig voelen en er weinig ruzies op de groep zijn. Een begeleider vertelt dat er kortgeleden een veiligheidsplan is opgesteld op de groep, omdat er onrust tussen jeugdigen was. Dit veiligheidsplan is samen met de gedragswetenschapper opgesteld.

De inspectie hoort van een begeleider een voorbeeld van een recente melding Huiselijk geweld. Uit gesprekken met verschillende begeleiders hoort de inspectie dat niet alle begeleiders op de hoogte zijn van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat de stappen van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling bekend zijn bij alle begeleiders.

Verbeterpunt

- De inspectie verwacht dat in alle gevallen van mogelijke onveiligheid voor een jeugdige systematische, en waar nodig multidisciplinaire, afwegingen worden gemaakt om het risico voor de jeugdige te verminderen of weg te nemen.

Norm 2.3		Oordeel
	Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht.	

Van verschillende begeleiders hoort de inspectie dat na de intake de persoonlijk begeleider samen met de jeugdige doelen voor deze jeugdige opstelt. De doelen worden opgesteld in overleg met, en geaccordeerd door, de gedragswetenschapper. Deze doelen zijn individueel gericht op wat de jeugdige nodig heeft en waar de jeugdige tegenaan loopt. In gesprek met de inspectie vertellen begeleiders dat ze samen met de jeugdigen aan hun doelen werken, bijvoorbeeld door het doen van activiteiten. Twee jeugdigen vertellen aan de inspectie dat ze weten wat hun doelen zijn en een van de jeugdigen vertelt al veel bereikt te hebben sinds de plaatsing bij deze locatie. Begeleiders vertellen dat ze, gezien de leeftijd van sommige jeugdigen, hen voorbereiden op het leven na uitstroom na hun achttiende verjaardag, door middel van '18 Take control', specifiek gericht voor jeugdigen met een LVB.

In het dossier ziet de inspectie dat de doelen onderdeel van het behandelplan zijn. In een gesprek met begeleiders hoort de inspectie dat het niet altijd lukt om een volledig plan te maken binnen de wettelijke termijn van zes weken. In alle bekeken dossiers ziet de inspectie een volledig behandelplan.

Na het eerste plan is er elke zes maanden een planbespreking, tenzij er aanleiding is om dit eerder te doen, vertellen begeleiders. In de dossiers ziet de inspectie evaluaties terug. Een ouder vertelt tevreden te zijn over het groot overleg waarin de doelen besproken worden en geëvalueerd. Een begeleider vertelt dat er elke drie maanden een gesprek is tussen de persoonlijk begeleider en de jeugdige. In dit gesprek evalueren beide de actualiteit van de doelen en of deze nog aansluiten bij de leerbehoefte. Indien nodig kan in overleg met de gedragswetenschapper het plan worden aangepast.

In gesprekken met begeleiders hoort de inspectie dat alle begeleiders en langdurig betrokken zzp'ers toegang hebben tot het dossier. Voor uitzendkrachten die geen toegang hebben tot het dossier is er een print beschikbaar met hoofdzaken uit het behandelplan en afspraken met jeugdigen. Als er bijzonderheden gebeuren tijdens een dienst van de uitzendkracht, wordt dit door een vaste begeleider in het dossier gezet. Er wordt met name door de persoonlijk begeleider in het dossier gerapporteerd, met een vaste back-up per jeugdige. Via het dossier wordt de lijn van de hulp duidelijk. De inspectie ziet in de dossiers overzichtelijke en duidelijke informatie.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat er voor elke jeugdige een zorgplan gereed is binnen zes weken na plaatsing.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 3.2	Oordeel
 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

De regiodirecteur vertelt dat Groot Emaus het de afgelopen periode financieel moeilijk had, waardoor de financiële ruimte nu beperkt is. Er is geld en ruimte nodig voor de gewenste kleinschaligheid, wat nu nog niet lukt. De regiodirecteur geeft ook aan dat de organisatie moeite heeft met het werven van bekwaam personeel. De werkdruk is hierdoor voor de huidige begeleiders hoog, hoort de inspectie van de regiodirecteur en begeleiders.

Voor Groot Emaus vertelt de regiodirecteur dat meer stabiliteit noodzakelijk, ook op organisatorisch vlak. Na vele wisselingen bij de managers zijn er recent drie managers ad interim voor de locaties op Groot Emaus aangenomen, ook voor deze locatie. Er is tevens veel verloop geweest onder de gedragswetenschappers die aan de locatie waren gekoppeld, hoort de inspectie van begeleiders. Van begeleiders hoort de inspectie terug dat het vele wisselen van manager en gedragswetenschappers een negatieve invloed heeft op de kwaliteit van zorg.

Begeleiders vertellen dat het lang geleden is dat er een jaargesprek is geweest met een leidinggevende. In de personeelsdossiers vindt de inspectie geen recente jaargesprekken terug. Een van de begeleiders vertelt dat er nu een gesprek gepland is. De inspectie hoort van begeleiders dat er behoefte is aan duidelijke sturing vanuit een manager.

De inspectie hoort van een verwijzer en een ouder dat voor een van de jeugdigen het perspectiefplan niet passend was. De verwijzer en de ouder vertellen aan de inspectie dat 's Heeren Loo heeft aangegeven de juiste hulp te kunnen bieden, maar dat er onvoldoende betrokkenheid van een gedragswetenschapper is geweest. Er is onvoldoende afgestemd met de jeugdige en ouder wat het perspectief van de hulp is, en afspraken worden niet nagekomen. De verwijzer vertelt hierdoor zorgen te hebben over de kundigheid van de begeleiders op de locatie.

Van begeleiders hoort de inspectie dat er zoveel mogelijk wordt gewerkt in een vast team en vaste uitzendkrachten, maar incidenteel worden ook andere uitzendkrachten ingezet. De check op diploma en Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor uitzendkrachten wordt gedaan door het flexbureau van 's Heeren Loo. In de personeelsdossiers ziet de inspectie voor alle begeleiders die volgens de Jeugdwet een VOG moeten hebben, een VOG op de juiste profielen.

In de personeelsdossiers ziet de inspectie dat twee begeleiders op de locatie in het bezit zijn van een registratie volgens de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Een van de begeleiders heeft een diploma van een zorg gerelateerde opleiding op hbo-niveau, de overige begeleiders hebben een zorg gerelateerde opleiding gevolgd op mbo-niveau. Een begeleider in opleiding die nu enkele weken voor de locatie werkt, vertelt dat deze nog boventallig wordt ingezet en wordt begeleid door de coördinerend begeleider. Na de inwerkperiode zal deze begeleider voorlopig ingezet worden met ervaren begeleiders.

De regiodirecteur vertelt dat de expertise van de begeleiders in de basis op orde is maar dat ze nog niet voldoen aan het gewenste competentieprofiel J-SGLVB⁴ van minimaal 50% begeleiders op hbo-niveau.

In het overzicht essentiële trainingen leest de inspectie dat 's Heeren Loo een brede basisscholing biedt voor iedereen, waaronder trainingen in bedrijfshulpverlening (BHV), Wzd, Meldcode Huiselijk geweld en seksualiteit. Er is ook een specifieke leerlijn voor Jeugd, met modules over bijvoorbeeld LVB, trauma, hechting en Samen Houvast. Het plan bestaat uit een combinatie van online modules en praktijk trainingen.

Begeleiders vertellen dat ze regelmatig scholing krijgen en ook zelf hun scholingsbehoeften kunnen aangeven. Van de regiodirecteur hoort de inspectie dat grote opleidingswensen als een hbo-scholing gericht op de werkpraktijk worden besproken en in principe worden ondersteund. Van een begeleider hoort de inspectie dat diens verzoek voor een hbo-opleiding niet werd goedgekeurd omdat de organisatie er geen plaats voor had.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat 's Heeren Loo voldoende inspanningen treft voor meer stabiliteit in aansturing door manager en gedragswetenschapper op de locatie zodat dit leidt tot verantwoorde hulp.
- De inspectie verwacht dat jaargesprekken met begeleiders plaatsvinden en vastgelegd worden in de personeelsdossiers.

⁴ [competentieprofiel\(SG\)LVB DEF.pdf \(vqn.nl\)](#)

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat voldoende inspanning verricht wordt richting gezonde bedrijfsvoering door 's Heeren Loo, zodat materiële randvoorwaarden op orde zijn voor ontwikkelingen richting kleinschaligheid.

Norm 3.3		Oordeel
	De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.	

Van begeleiders hoort de inspectie dat Trias wordt gebruikt als applicatie voor het registreren van incidenten. Er is een vaste werkwijze voor het melden van incidenten. In afstemming met de coördinerend begeleider, meldt de begeleider het incident. Daarna worden de gedragswetenschapper, de manager en de wettelijk vertegenwoordiger van de jeugdige worden op de hoogte gebracht. Daarna wordt een incident geëvalueerd. De ouders die de inspectie heeft gesproken vertellen dat ze op de hoogte worden gebracht van incidenten.

In een dossier ziet de inspectie registraties van vier incidenten terug. De evaluatie van de twee meest recente incidenten kon de inspectie niet terugvinden in het dossier.

De regiodirecteur krijgt incidenten maandelijks en driemaandelijks geaggregeerd te zien. De inspectie hoort dat kwaliteitsadviseurs deze analyseren en acties ondernemen waar nodig. In het jaaroverzicht van incidenten ziet de inspectie dat vooral agressie- en medicatie-incidenten voorkomen op de locatie.

Van meerdere begeleiders hoort de inspectie dat ze een prettige cultuur ervaren op de groep. Begeleiders vertellen enthousiast dat ze veel bereikt hebben, in een team waar ze trots op zijn. Als kracht van het team wordt flexibiliteit genoemd en het vertrouwen in elkaar. De begeleiders durven zich via de coördinerend begeleider uit te spreken richting het management, vertellen de regiodirecteur en begeleiders. Hierdoor beginnen de begeleiders zich gehoord en gezien te voelen. Als voorbeeld noemen begeleiders een brandbrief die ze vanuit de begeleiders hebben verstuurd naar het management en waar actie op ondernomen is.

Maandelijks worden teamdagen georganiseerd en door de coördinerend begeleider voorbereid. De inhoud van deze teamdagen is divers. Begeleiders vertellen dat er tijd is tijdens deze teamdagen voor onder andere moreel beraad en kwalitatieve reflectiebesprekingen. Voor het welzijn van de begeleiders is het bedrijfsopvangteam (BOT) van 's Heeren Loo beschikbaar. De coördinerend begeleider vertelt dat hij hier vaak collega's op wijst. Begeleiders vertellen dat hier nog weinig gebruik van wordt gemaakt.

De regiodirecteur vertelt aan de inspectie dat er aandachtspunten zijn en hij de uitdaging aanneemt om werknemers enthousiast te maken en te houden voor het werken bij Groot Emaus. Een begeleider vertelt dat deze een stijgende lijn ervaart in enthousiasme op de locatie. Een begeleider vertelt wel onrustig te worden van de veranderende plannen over de toekomst van Groot Emaus. Er worden op het niveau van 's Heeren Loo medewerkerstevredenheidsonderzoeken uitgevoerd, niet op locatieniveau.

Om in- en tegenspraak voor jeugdigen en hun ouders te faciliteren heeft Groot Emaus zowel een cliëntenraad als een verwantenraad. De regiodirecteur vertelt dat de cliëntenraad en de verwantenraad een keer per zes weken bij elkaar komen voor overleg. De verwantenraad is op zoek naar nieuwe leden, geen van de leden van de verwantenraad heeft nu nog verwanten wonen op Groot Emaus.

Van een jeugdige hoort de inspectie dat er op de locatie een kindervergadering is, waarin jeugdigen mogen mee beslissen over de locatie.

“in de kindervergadering hebben we voor elkaar gekregen dat we nu een klok in de douche hebben zodat we kunnen zien hoe lang we onder de douche staan.” *jongere*

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat de evaluatie van alle incidenten terug te lezen is in de dossiers.

Norm 3.4		Oordeel
	De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.	

Voor advies en ondersteuning kunnen de jeugdigen en hun ouders terecht bij de onafhankelijke vertrouwenspersoon Jeugd van Zorgbelang en een vertrouwenspersoon Wzd. Tijdens de rondleiding ziet de inspectie op de gemeenschappelijke gang posters hangen waarop staat waarvoor en hoe de jeugdigen en hun ouders met deze vertrouwenspersonen in contact kunnen komen.

Van de regiodirecteur, begeleiders en een jeugdige hoort de inspectie dat de vertrouwenspersoon één keer per twee weken op de locatie langskomt. De regiodirecteur krijgt jaarlijks een rapportage op hoofdlijnen van de vertrouwenspersoon te zien.

Van begeleiders hoort de inspectie dat ouders en jeugdigen op de hoogte zijn van de klachtenprocedure. In gesprekken met ouders hoort de inspectie dat ze gewezen zijn op de klachtenprocedure. Een van de ouders vertelt dat deze een klacht heeft ingediend en dat deze serieus is genomen. Op de website van 's Heeren Loo leest de inspectie dat 's Heeren Loo is aangesloten bij een onafhankelijke klachtencommissie specifiek voor Jeugdzorg. Tijdens de rondleiding ziet de inspectie een poster hangen met uitleg over en contactgegevens van de klachtencommissie.

De inspectie hoort van begeleiders dat er weinig klachten zijn binnengekomen. De regiodirecteur spreekt over een handjevol klachten, waarvan de meeste op een niet-formele manier zijn afgehandeld.

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij 's Heeren Loo locatie Groene Allee 28 onaangekondigd uit in februari en maart 2024. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een gesprek met vier jeugdigen.
- Een (telefonisch) gesprek met twee ouders.
- Een gesprek met de regiodirecteur van Groot Emaus.
- Gestructureerde interviews met:
 - Vier begeleiders
 - Eén begeleider in opleiding
 - Drie verwijzers
 - Twee Wzd-functionarissen
- Check van dossiers van negen begeleiders, onder andere op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag en diploma's van begeleiders, waarbij de inspectie op basis van een aantal criteria zelf de dossiers heeft geselecteerd.
- Check van dossiers van twee jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en -beoordelingen. Hierbij was een medewerker aanwezig. De inspecties hebben zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten.
- Analyse van de volgende documenten:
 - Overzicht personeel 29 februari 2024
 - Cliëntenoverzicht februari 2024
 - Jaarrapportage incidenten 2023
 - Wzd-overzicht 2023

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl